

EESTI KEELE B2-TASEME EKSAM

01.03.2007 jõustus keeleseaduse muutmise seadus, mille kohaselt võeti alates 1. juulist 2008 inimeste kohustusliku keeleoskustaseme määramisel aluseks Euroopa keeleõppe raamdokumendis ([Euroopa keeleõppe raamdokument: õppimine, õpetamine ja hindamine. Haridus- ja Teadusministeerium, Tartu 2007](#)) kirjeldatud kuueastmeline tasemesüsteem. Eesti keele B2-taseme eksam tugineb Euroopa keeleõppe raamdokumendi keeleoskustaseme B2 kirjeldusele.

Raamdokumendi üldskaala kirjeldab B2-taset järgmiselt:

Mõistab keerukate abstraktsel või konkreetsel teemal tekstide ning erialase mõttevahetuse tuuma. Suudab spontaanselt ja lodusalt vestelda sama keele emakeelse kõnelejaga. Oskab paljudel teemadel luua selget, üksikasjalikku teksti ning selgitada oma vaatenurka, kaaluda kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi.

Eesti keele B-taseme asjatundlikkust on üksikasjalikumalt kirjeldatud käsiraamatus „[Iseseisev keelekasutaja. B1- ja B2-taseme eesti keele oskus](#)“ (Anu-Reet Hausenberg jt, Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus 2008). Raamatus kirjeldatakse B2-taseme asjatundlikkuse näitajaid osaoskuste kaupa järgmiselt:

Kuuldu mõistmine

- Mõistab suhteliselt pika ja keeruka ühiskeelse jutu põhisisu.
- Mõistab nii elavat kui ka salvestatud selgelt liigendatud juttu enamikul igapäevaelu, õppimise ja tööga seotud teemadel.
- Suudab jälgida vestlust ja ka keeruka sisuga väitlust juhul, kui teema on tuttav ja vestluse suunda toetavad selged märksõnad.
- Saab aru üldhuvitavate, regulaarselt korduvate žanrite üksikasjadest (uudised, intervjuud, filmid, tuttava ainetikuga loengud).
- Saab aru vestluse põhisisust, kõneleja seisukohtadest, kavatsustest ning vestluse formaalsusastmest.
- Oskab kriitiliselt kuulata, teha järeldusi ja tabada sotsiokultuurilisi vihjeid.
- Mõistmiskõhvi võivad tekitada tugev taustamüra, keelenaljand, haruldased idioomid ja keerukad tarindid.

Loetu mõistmine

- Suudab lugeda eri eesmärkidel koostatud pikki ja keerukaid tekste (ajaleheartiklid, kirjad, ülevaated, ilukirjandus jm), vajaduse korral kasutades sobivaid abimaterjale ja lugemisstrateegiaid.
- Suudab kiiresti haarata ka pikemate tekstide sisu ja valida asjakohaseid detaile.

- Suudab leida infot mitmesugustest tekstidest ja teha nende põhjal üldistusi.
- Mõistab probleemartikleid, kus autorid esitavad erinevaid seisukohti ja hoiakuid.
- Lugemissõnavara on ulatuslik, ent raskusi võib olla haruldaste idioomide ja kultuurisidusate vihjete mõistmisega.

Üldine rääkimisoskus

- Oskab esitada selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi paljudel teemadel, mis seostuvad isikliku kogemusega, rääkida tundmustest ja tuua esile sündmuste isiklikku tähtsust.
- Suudab pidada ettevalmistatud ettekandeid mitmetel oma huvivaldkonna teemadel.
- Oskab kommentaaride ja asjakohaste näidete toel mõttekäiku laiendada ning oma vaatenurka selgitada ja põhjendada, võrrelda erinevaid seisukohti.
- Oskab välja tuua olulisemad seisukohad ja väiteid kinnitavad üksikasjad.
- Suudab emakeelsete kõnelejatega suhelda küllaltki ladusalt ja spontaanselt, ilma et kumbki pool peaks pingutama.
- Oskab vestlust alustada ja sobivalt kõnevooru võtta; oskab soovi korral vestluse lõpetada, kuid ei pruugi seda alati teha kõige kohasemal viisil.
- Oskab osaleda arutluses (esitada selgelt oma arvamust, anda tagasisidet, haarata teisi vestlusse jms).
- Suudab edasi anda tundevarjundeid ning rõhutada toimunu või kogetu olulisust.
- Kõnetempo on ka pikemate kõnelõikude puhul üsna ühtlane. Kõhklused sõnade või vormide valikul ei põhjusta pikemaid pause.
- Hääldus ja intonatsioon on üldiselt selge ja loomulik, võib esineda kerge emakeele aktsent ja mõned hääldusvead (nt häälikupikkuses ning palatalisatsioon).

Üldine kirjutamisoskus

- Oskab kirjutada selgeid ja üksikasjalikke tekste paljudel endale huvi pakkuvatel teemadel ning ka tuttavatel abstraktsetel teemadel.
- Oskab kirjutada argumenteeritud ettekannet, arvamuskirjutist vm teksti, esitades poolt- ja vastuväiteid või selgitades erinevate seisukohtade eeliseid ja puudusi.
- Oskab kirjutada filmi-, raamatu- või näidendiülevaadet.
- Suudab sünteesida eri allikatest pärit infot ja arutluskäike ning teha kokkuvõtteid.
- Oskab kirjutada sobivas stiilis tekste nii tuttavale lugejale kui tundmatule auditooriumile.
- Oskab hästi väljendada oma teadmisi, seisukohti ja arvamusi ning kommenteerida teiste omi.
- Oskab kasutada mitmekesiseid lausetüüpe (sh ka eri tüüpi liitlauseid ja tavalisemaid lauselühendeid).
- Keelekasutus ning õigekiri on sedavõrd korrektsed, et ei tekita vääritimõistmist.

- Nõudlikumates konstruktsioonides ja stiilis ilmneb emakeele interferents ning esineb veel mitmesuguseid vigu.

Eksamitestides kasutatavad keelekasutusolukorrad hõlmavad järgmisi valdkondi¹:

- isiklik elu,
- avalik elu,
- töö,
- haridus.

Paljudes situatsioonides võib esineda rohkem kui üks valdkond.

Eksamiülesanded hõlmavad järgmisi teemaringe²:

- isikuandmed,
- maja ja kodu, ümbruskond,
- igapäevaelu,
- haridus,
- keel,
- vaba aeg ja meelelahutus,
- suhted teiste inimestega,
- tervis ja kehahooldus,
- sisseostude tegemine,
- söök ja jook,
- teenused,
- reisimine,
- kohad,
- ilm.

Eesti keele B2-taseme eksam põhineb käsiraamatu „Iseseisev keelekasutaja. B1- ja B2-taseme eesti keele oskus“ B2-taseme kirjeldusel. Testiga kontrollitakse nelja osaoskust – kirjutamine, kuulamine, lugemine ja rääkimine. Eksam koosneb kirjalikust ja suulisest osast.

Eksam loetakse sooritatuks, kui eksaminand on kogunud vähemalt 60% võimalikust punktisummast. Kõik osaoskused on võrdse kaaluga, kusjuures ühegi osaoskuse tulemus ei tohi olla 0 punkti.

---

¹ Euroopa keeleõppe raamdokument, lk 46

² Euroopa keeleõppe raamdokument, lk 68

Iga osaoskus annab maksimaalselt 25% lõpptulemusest. Osaoskuste tulemused antakse protsendivahemikena ja sõnalise hinnanguna:

0% – ei vasta taseme nõuetele;

1–49% – ei vasta taseme nõuetele;

50–59% – nõrk;

60–75% – rahuldav;

76–90% – hea;

91–100% – väga hea.

EKSAMIOSA		KESTUS
Esimene osa	Kirjutamine	80 min
Teine osa	Kuulamine	35–40 min
Kolmas osa	Lugemine	70 min
Neljas osa	Rääkimine	20 min

EESTI KEELE B2-TASEME EKSAMI ÜLESEHITUS

Osa	Kestus	Ülesanded	Testitavad oskused ³
Kirjutamine	80 min	Poolametlik kiri või mitteametlik kiri.	Üldine kirjalik suhtlus (kirjavahetus). Üldine kirjutamisoskus (kirjalikud ülevaadet ja arvamusalvanded).
		Lähteandmete toetuv kokkuvõte või arutlus.	
Kuulamine	35–40 min	Valikvastustega ülesanne (küsimusele vastuse valimine kolme variandi hulgast).	Üldine kuulamisoskus (meediakanalite ja salvestiste kuulamine, teadaannete ja juhiste kuulamine, emakeelekõnele jate vestluse mõistmine).
		Valikvastustega ülesanne (küsimusele vastuse valimine kolme variandi hulgast).	
		Lünkülesanne (lause täiendamine puuduva infoga, lühivastuse kirjutamine lünka).	
		Valikvastustega ülesanne (vastuse valimine kahe variandi (õige/vale) hulgast).	
Lugemine	70 min	Valikvastustega ülesanne (küsimusele vastuse valimine kolme variandi hulgast).	Üldine lugemisoskus (lugemine info hankimiseks ja arutlemiseks, eesmärgipärane lugemine, juhiste lugemine).
		Valikvastustega ülesanne (väite, hoiatuse, juhise või soovituselga sobiva tekstilõigu leidmine) või lühivastustega ülesanne (küsimusele lühivastuse kirjutamine).	
		Valikvastustega lünkülesanne (lünka sobiva sõna valimine nelja variandi hulgast).	
		Vastustepangaga lünkülesanne (lünka sobiva lause valimine pangast).	
Rääkimine	20 min	Lühiettekanne, sõnavõtt või esitus töövaldkonnaga seotud teemal.	Üldine rääkimisoskus (suuline esinemine, pikk monoloog: põhjendamine ja selgitamine, küsitleja ja vastaja roll). Üldine suuline suhtlus (vestlus, vaba mõttevahetus, eesmärgipärane koostöö).
		Arutelu ning väitlus ja otsustamine.	

KIRJUTAMINE

Kirjutamistest koosneb kahest ülesandest ja kestab 80 minutit. Testiga mõõdetakse kirjaliku suhtluse oskust ja üldist kirjutamisoskust. Ülesanded hõlmavad kirjavahetust ja kirjalike ülevaadete ning arvamusalvande kirjutamist.

³ Euroopa keeleõppe raamdokument, lk 242

Esimene ülesanne

Esimeses ülesandes tuleb testitaval koostada kas [poolametlik kiri](#) või [mitteametlik kiri](#). Teksti nõutav pikkus on umbes 140 sõna.

Esimese ülesande hindamine

Kirja hindamisel arvestatakse ülesande täitmist (teksti vastavus ülesandele, teksti ülesehitus ja vormistus, teksti pikkus) ja keelekasutust (sõnavara ulatus ja kasutustäpsus, grammatika; õigekiri).

Esimene ülesanne on laitmatult täidetud, kui testitav väljendub selgelt, esitatud info on asjakohane ja täpne, kiri nõutud pikkusega ning kirja vormistus korrektne. Kirjutaja arvestab alusteksti ja adressaati ning kasutab sobivat registrit⁴. Eeldatakse, et kirjutaja valdab grammatikat küllaltki hästi ega tee vääritimõistmist põhjustavaid vigu, sõnavara on ulatuslik, sõnakasutus täpne, lausestus mitmekesine, teksti sidumine loomulik ning kirjavahemärgistus korrektne.

Teine ülesanne

Teises ülesandes tuleb testitaval kirjutada kas [lähteandmete toetuv kokkuvõte koos omapoolse arvamus/kommentaoriga](#) või [arutlev tekst](#). Teksti nõutav pikkus on umbes 180 sõna.

Teise ülesande hindamine

Kokkuvõtte hindamisel arvestatakse ülesande täitmist (teksti vastavus ülesandele ja info asjakohasus), teksti ülesehitust (teksti loogilisus, sidusus, pikkus) ning keelekasutust (sõnavara ulatus ja kasutustäpsus, grammatika, õigekiri, stiil).

Andmete toetuv kokkuvõtte on laitmatu, kui see on teemakohane, loogilise ülesehitusega, hästi liigendatud, sidus ja selge ning nõutud pikkusega. Kirjutaja oskab esitatud andmete põhjal üldistada ja teha järeldusi, avab peamised seisukohad ja põhjendab neid. Eeldatakse, et kirjutaja valdab grammatikat küllaltki hästi ega tee vääritimõistmist põhjustavaid vigu. Tema sõnavara on ulatuslik, sõnakasutus täpne, lausestus mitmekesine, sidumine loomulik ning kirjavahemärgistus korrektne.

Arutluse hindamisel arvestatakse ülesande täitmist (teksti vastavus ülesandele ja info asjakohasus), teksti ülesehitust (teksti loogilisus, sidusus, pikkus) ning keelekasutust (sõnavara ulatus ja kasutustäpsus, grammatika, õigekiri, stiil).

---

⁴ Iseseisev keelekasutaja. B1- ja B2-taseme eesti keele oskus. Anu-Reet Hausenberg jt, Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus 2008, lk 48

Arutus on laitmatu, kui see on teemakohane arutlevat laadi tekst, millel on nõutud pikkus, loogiline ülesehitus, hea liigendus ning see on sidus ja selge. Kirjutaja avab peamised seisukohad, põhjendab neid ning toetab põhjendusi näidetega. Eeldatakse, et kirjutaja valdab grammatikat küllaltki hästi ega tee väärnimõistmist põhjustavaid vigu. Tema sõnavara on ulatuslik, sõnakasutus täpne, lausestus mitmekesine, lausete sidumine loomulik ning kirjavahemärgistus korrektne.

KUULAMINE

Kuulamistest koosneb neljast ülesandest ja kestab 35–40 minutit. Test mõõdab üldist kuulamisoskust ning ülesanded hõlmavad teadaannete ja juhiste kuulamist, meediakanalite ja salvestiste kuulamist ning emakeelekõnelejate vestluse mõistmist.

Esimene ülesanne

Esimene ülesanne on [valikvastustega ülesanne](#), milles on 5 küsimust.

Testitav kuulab lühikesi kõnelõike (monoloogid või dialoogid) ja peab iga kõnelõigu kohta esitatud küsimuse vastuseks märkima kolme variandi hulgast sobiva. Kõnelõike kuulatakse ainult üks kord. Testi esimene küsimus on näidis, mis on tähistatud 0-ga. Iga küsimuse ees on paus (10 sekundit), et testitav saaks küsimusega tutvuda.

Ülesandes kasutatakse autentseid, vajadusel lühendatud kõnelõike, mille kestus on 35–45 sekundit. Tekstide allikaks on raadio- ja telesaated ning tekstid võivad olla:

- teadaanded ja juhised;
- kõned, loengud, ettekanded;
- uudised;
- debatil ja arutelud.

Teine ülesanne

Teine ülesanne on [valikvastustega ülesanne](#), milles on 5 küsimust.

Testitav kuulab intervjuud ja peab teksti kohta esitatud küsimuste vastuseks märkima kolme variandi hulgast sobiva. Teksti kuulatakse kaks korda. Ülesande ees on paus (1 minut), et testitav saaks küsimustega tutvuda.

Ülesandes kasutatakse autentseid raadio- või telesaadete salvestisi, mida on lühendatud. Teksti pikkus on 3–4 minutit. Tekstid võivad olla:

- intervjuud (üks intervjuueeritav);

- vestlussaated (kaks kõnelejat).

Kolmas ülesanne

Kolmas ülesanne on [lünkülesanne](#), milles on 10 küsimust.

Testitav kuulab pikemat monoloogi ja peab teksti põhjal täiendama lüngaga lauseid. Testitav peab lünka kirjutama lühivastuse (1–2 sõna). Vastust ei loeta õigeks, kui see on kirjutatud nii vigaselt, et selle tähenduse mõistmine on raskendatud. Teksti kuulatakse kaks korda. Ülesande ees on paus (1 minut), et testitav saaks küsimustega tutvuda.

Ülesandes kasutatakse autentseid raadio- või telesaadete salvestisi, mida on lühendatud. Teksti pikkus on 3–4 minutit. Tekstid võivad olla:

- loengud;
- ettekanded;
- kokkuvõtted;
- ülevaated.

Neljas ülesanne

Neljas ülesanne on [valikvastustega ülesanne](#), milles on 12 küsimust.

Testitav kuulab intervjuud ja peab teksti põhjal otsustama, kas väide on õige või vale. Teksti kuulatakse kaks korda. Ülesande ees on paus (1 minut), et testitav saaks küsimustega tutvuda.

Ülesandes kasutatakse autentseid raadio- või telesaadete salvestisi, mida on lühendatud. Teksti pikkus on 3–4 minutit. Tekstid võivad olla:

- intervjuud (kaks intervjuueeritavat);
- vestlussaated (kolm kõnelejat).

LUGEMINE

Lugemistest koosneb neljast ülesandest ja kestab 70 minutit. Testiga mõõdetakse üldist ja detailset lugemisoskust ning lugemissõnavara ulatust. Ülesanded hõlmavad eesmärgipärast lugemist, juhiste lugemist ja lugemist info hankimiseks.

Esimene ülesanne

Esimene ülesanne on [valikvastustega ülesanne](#), milles on 7 küsimust.

Testitav peab pikema artikli kohta esitatud küsimuse vastuseks märkima kolme variandi hulgast ühe.

Ülesandes kasutatakse autentseid pikemaid tekste (500–600 sõna). Tekstide allikateks on ajalehed, ajakirjad või populaarteaduslikud raamatud ning tekstid võivad olla:

- arvamused-, probleem- või ülevaateartiklid;
- reisiülevaated ja reisikirjad.

Teine ülesanne

Teine ülesanne on kas valikvastustega või lühivastustega ülesanne, milles on 8 küsimust.

Valikvastustega ülesanne

Ülesanne koosneb tekstist, mis on jagatud kuueks lõiguks, ja kaheksast väitest, soovitustest, juhised või hoiatusest. Testitav peab lugema kõigepealt väiteid, soovitusi, hoiatusi või juhiseid ja siis lõikudeks jagatud teksti. Testitav peab otsustama, millise lõiguga väited, soovitused, hoiatused või juhised kokku sobivad.

Ülesandes kasutatakse autentseid tekste (pikkus kokku 300–400 sõna). Tekstide allikad on ajalehed, ajakirjad, käsiraamatud või asutuste koduleheküljed ning tekstid võivad olla:

- avalik teave asutuste ja ettevõtete kohta;
- käsiraamatute tekstid;
- pikemad teadaanded;
- kasutusjuhendid;
- teenuseid või tooteid puudutav teave;
- pikemad hoiatused ja juhised.

Lühivastusega ülesanne

Testitav peab lugema teabeteksti, leidma küsimuse vastuseks sobiva info ja kirjutama küsimusele lühivastuse (1–3 sõna). Vastust ei loeta õigeks, kui see on kirjutatud nii vigaselt, et selle tähenduse mõistmine on raskendatud.

Ülesandes kasutatakse autentseid tekste (pikkus kokku 200–300 sõna). Tekstide allikad on ajalehed, ajakirjad, käsiraamatud või asutuste koduleheküljed ning tekstid võivad olla:

- avalik teave asutuste ja ettevõtete kohta;
- käsiraamatute tekstid;
- pikemad teadaanded;
- teenuste ja toodete tutvustused;
- teenuseid või tooteid puudutav teave;

- kasutusjuhendid;
- pikemad hoiatused ja juhised.

Kolmas ülesanne

Kolmas ülesanne on [valikvastustega lüünkülesanne](#), milles on 12 küsimust.

Ülesanne koosneb lühemast tekstist (pikkus umbes 250 sõna), milles on osa sõnu kustutatud. Testitav peab lugema teksti ja valima igasse lünka nelja variandi hulgast sobiva sõna või väljendi.

Ülesandes kasutatakse pikemate autentsete tekstide katkendeid või lühendatud autentseid tekste. Tekstide allikad on ajalehed, ajakirjad või populaarteaduslikud raamatud ning tekstid võivad olla:

- artiklid;
- uudised;
- ülevaated.

Neljas ülesanne

Neljas ülesanne on [vastustepangaga lüünkülesanne](#), milles on 8 küsimust.

Ülesanne koosneb pikemast tekstist (pikkus 350–400 sõna), millest on osa lauseid kustutatud. Testitav peab lugema teksti ja leidma pangast konteksti sobivad laused. Igasse lünka sobib ainult üks lause. Pangas on üks lause, mis teksti ei sobi.

Ülesandes kasutatakse pikemate autentsete tekstide katkendeid või lühendatud autentseid tekste. Tekstide allikad on ajalehed, ajakirjad või populaarteaduslikud raamatud ning tekstid võivad olla:

- artiklid;
- uudised;
- ülevaated.

RÄÄKIMINE

Rääkimistest koosneb sissejuhatavast vestlusest ning kahest ülesandest ja kestab umbes 20 minutit. Rääkimistestiga mõõdetakse üldist rääkimis- ja suulise suhtluse oskust ning ülesanded hõlmavad suulist esinemist, vestlust, põhjendamist ja selgitamist ning eesmärgipärast koostööd.

Rääkimistest on suures osas (teine ülesanne) vestlus kahe eksamineeritava vahel. Eksami läbiviija toetub etteantud tööjuhenditele (vt tööjuhendeid näidisülesannete juures). Abimaterjalideks on teemakaardid (1. ülesanne) ja küsimuste ning situatsioonikirjeldusega teemalehed ja argumentide kaardid (2. ülesanne). Kui eksamineeritavaid on üks, siis toimub vestlus testitava ja eksami läbiviija vahel.

Testitavate kõne salvestatakse ja iga testitavat hindab sõltumatult kaks hindajat.

Sissejuhatav vestlus

Rääkimistest algab sissejuhatava vestlusega, mis kestab 1 minuti. Eksami läbiviija suhtleb testitavatega stiilis, mida kasutatakse inimesega esmakohtumisel. Testitavad tutvustavad end ning vastavad eksami läbiviija küsimustele. Sissejuhatava vestluse küsimused on seotud testitava tegevusvaldkonnaga (töökoht, õpingud, eriala).

Esimene ülesanne

Esimeses ülesandes tuleb kummalgi testitaval esitada 1-minutiline monoloog. See on kas [sõnavõtt](#), [lühietekanne](#) või [esitlus töövaldkonnaga seotud teemal](#). Esimene ülesanne kestab kokku 7–8 minutit.

Iga testitav saab teemakaardi, millel on situatsiooni kirjeldus ja ülesanne. Testitavatele antakse ülesande ettevalmistamiseks kaks minutit. Sel ajal saavad nad teha kirjalikke märkmeid.

Sõnavõtu ajal kuulab teine testitav vestluskaaslase kõnet ja esitab talle pärast 1–2 asjakohast küsimust. Ka eksami läbiviija võib küsimusi esitada.

Kui teema testitavale ei sobi, on tal õigus üks kord teemakaarti vahetada. Selleks tuleb tal kohe pärast kaardiga tutvumist see eksami läbiviijale tagastada ja paluda uus kaart. Kaardi vahetamine ei mõjuta eksami tulemust.

Teine ülesanne

Teine ülesanne on [arutelu ning väitleus ja otsustamine](#). Ülesanne kestab kokku 9–10 minutit, arutelu sellest mitte üle 4 minuti. Läbiviija peab komplektist valima ühe teemalehe küsimuste ning situatsioonikirjeldusega ja sellele vastavad argumendikaardid (A ja B), millest ühel on poolt- ja teisel vastuargumendid. Teemaleht on küsimuste esitamise ning situatsiooni kirjeldamise ajal läbiviija käes. Testitavad peavad kõigepealt eksamineerija esitatud küsimuse/küsimuste kohta oma arvamust avaldama ning seda põhjendama. Samuti peab testitav kuulama teise testitava arvamust ja seda kommenteerima. Järgnevalt kuulevad testitavad küsimustega samateemalise situatsiooni kirjeldust ja peavad argumentide toel omavahel väitlema, milline ühine seisukoht antud olukorras võtta. Testitavad võivad kasutada argumendikaartidel toodud argumente ning lisada ka enda argumente.

Rääkimistesti hindamine

Rääkimistesti ülesandeid eraldi ei hinnata. Ülesannete täitmist (teksti teema- ja žanrikohasus, kõne ladusus ja suhtlusaktiivsus) ning keelekasutust (sõnavara ulatus ja kasutustäpsus, grammatika korrektsus) hinnatakse koos. Ülesanded on laitmatult täidetud, kui:

- ettekanne/sõnavõtt/esitlus on teemakohane ja sobiva ülesehitusega, testitav rõhutab olulist ning oskab esinemise järel küsimustele ladusalt vastata;
- testitav osaleb aktiivselt arutelus ja väitluses, väljendab adekvaatselt mõtteid ja seisukohti ning tuleb toime ka keerukama arutluskäiguga (esitab poolt- ja vastuväiteid, rõhutab olulist, selgitab, kaitseb ja põhjendab argumentide toel oma seisukohti, toob seisukohtade selgitamiseks asjakohaseid näiteid);
- testitav oskab kõnevooru võtta ja hoida ning oma juttu vestluspartneri omaga siduda;
- kõne on sujuv ja loomulik, kõnetempo on ühtlane ka pikemate kõnelõikude korral;
- testitav kasutab grammatiliselt võrdlemisi õiget ja mitmekülgset keelt;
- testitav valdab ulatuslikku sõnavara ja tema sõnakasutus on üldjoontes täpne.